

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 30824082-610 - **17072455**
Konu : Yazılı Soru Önergeleri

20 Ekim 2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mustafa Kemal
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

DİYARBAKIR MİLLETVEKİLİ
SAYIN AV. DR. MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU'NUN
TBMM 7/41819 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVABI

7/41819
GK 119

SORULAR

Diyarbakır'ın Sur ilçesine bağlı Arzoxlî kırsal mahallesinde, Zenkar Şirketi tarafından kurulması planlanan "ZENKAR-1 Güneş Enerji Santrali (GES)" projesi hakkında Bakanlığınız tarafından 31 Mayıs 2024 tarihinde "Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Olumlu" kararı verilmiştir.

Proje alanının yaklaşık 800 dönümlük mera vasıflı taşınmazın 500 dönümlük kısmını kapsadığı; Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü kayıtlarında taşınmazın "mera" niteliğinde olduğu; ayrıca Devlet Su İşleri görüşlerinde alanın bir kısmının sulanabilir tarım arazisi olduğunun belirtildiği anlaşılmaktadır.

150 hanenin yaşadığı mahallede geçim kaynağının büyük ölçüde hayvancılık olduğu, söz konusu projenin uygulanması halinde köylülerin hayvanlarını otlatmak alan bulamayacağı, üretim faaliyetlerinin fiilen sona ereceği ve zorunlu göç riski doğacağı ifade edilmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Mera vasıflı taşınmaz üzerinde 4342 sayılı Mera Kanunu'nun 14'üncü ve devamı maddeleri uyarınca tahsis amacı değişikliği yapılmış mıdır? Yapılmış ise;
- 2- Hangi kamu yararı gerekçesine dayanılmıştır? İl Mera Komisyonu kararı mevcut mudur? Karar hangi tarihte alınmıştır?
- 3- Proje alanının bir kısmının sulanabilir tarım arazisi olduğuna ilişkin DSİ görüşü dikkate alınmış mıdır?
- 4- 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu kapsamında Toprak Koruma Kurulu kararı alınmış mıdır?
- 5- "Büyük ova koruma alanı", "marjinal tarım arazisi" veya başka bir sınıflandırma yapılmış mıdır?
- 6- ÇED sürecinde yapılan Halkın Katılımı Toplantısı hangi tarihte, nerede gerçekleştirilmiştir? Toplantıya mahalle halkının katılım oranı nedir?
- 7- Toplantıya ilişkin tutanaklarda olumsuz görüş bildiren yurttaşların itirazları nasıl değerlendirilmiştir?
- 8- ÇED raporunda mera kaybı nedeniyle oluşacak sosyo-ekonomik zarar için somut bir telafi mekanizması öngörülmüş müdür?
- 9- ÇED raporunda proje alanında biyolojik çeşitlilik, su varlıkları ve arkeolojik sit yönünden herhangi bir risk tespiti yapılmış mıdır?
- 10- Kültür ve Turizm Bakanlığı ile koordinasyon sağlanmış mıdır?
- 11- Alanın sit derecesine ilişkin resmi görüş alınmış mıdır?

- 12- Anayasa'nın 45'inci maddesi uyarınca devletin tarım arazileri ve meraları koruma yükümlülüğü dikkate alındığında, mera alanının özel bir şirket tarafından enerji üretimi amacıyla kullanıma açılması kamu yararı ilkesiyle nasıl bağdaştırılmaktadır?
- 13-Proje nedeniyle hayvancılık faaliyetinin fiilen sona ermesi halinde ortaya çıkacak gelir kaybı, geçim kaybı ve göç riski için Bakanlığınızca yapılmış bir sosyal etki analizi var mıdır?
- 14- Varsa bu analiz kamuoyu ile paylaşılacak mıdır?
- 15-ÇED olumlu kararına karşı açılmış idari davalar bulunmakta mıdır?
- 16- Yürütmenin durdurulması talepleri hakkında mahkemelerce verilmiş bir karar var mıdır?
- 17- Yenilenebilir enerji yatırımları teşvik edilirken, mera ve tarım arazilerinin korunması ilkesine öncelik verilmesi yönünde Bakanlığınızın bir politika belgesi veya genelgesi mevcut mudur?

CEVAPLAR

“ZENKAR 1 Güneş Enerji Santrali ve Enerji Depolama Tesisi Projesi”, Diyarbakır İli'nin Sur İlçesi'ne bağlı Sati Mahallesi 621 ve 801 parsellerinde planlanmış olup, Proje hakkında Bakanlığımızca 27.05.2024 tarihinde “Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Olumlu” kararı verilmiştir.

Proje, ÇED Yönetmeliği'nin Ek-1 Listesi kapsamında değerlendirilmiş olup, ÇED sürecinde Halkın Katılımı Toplantısı süreci işletilmiştir. Halkın görüş, öneri ve şikâyetlerinin Diyarbakır Valiliği (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü) veya Bakanlığımıza iletilebileceği duyurulmuş; süreç kapsamında iletilen görüşler ÇED Raporu değerlendirmelerinde dikkate alınmıştır.

Proje alanı ve etki alanına ilişkin toprak, tarım-mera, flora-fauna, kültür varlığı / sit özellikleri ve ekolojik etkiler ÇED Raporunda ayrı başlıklar altında değerlendirilmiştir. Proje kapsamında, çevresel etkilerin azaltılması amacıyla ÇED Raporunda belirtilen önlemlere uyulacağı belirtilmiştir.

Güneş Enerji Santrali (GES) projelerinde yer seçimi; ÇED Yönetmeliği, ilgili kurum görüşleri, plan kararları, tarım ve mera mevzuatı, kültür varlıklarının korunmasına ilişkin mevzuat ve diğer çevresel hassasiyetler çerçevesinde değerlendirilmektedir. Tarım alanı, mera alanı veya koruma statülü alanlara ilişkin hususlarda ilgili kurumların uygun görüşleri ve gerekli izin süreçleri aranmaktadır.

"Zenkar 1 Güneş Enerji Santrali (19,5 MWm/15 MWe-22,7 ha) ve Enerji Depolama Tesisi (15 MWe/15 MWh-0,35 ha)" projesi hakkında verilen 27.05.2024 tarihli “ÇED Olumlu” kararının iptali istemiyle Diyarbakır 2. İdare Mahkemesi'nin 2024/1846 Esası'na kayden Bakanlığımız aleyhine dava açılmış olup, süreç devam etmektedir. Proje hakkında mahkeme tarafından iptal ya da yürütmeyi durdurma kararı çıkmadığı için sahada çalışmalar yapılabilmektedir.